

EXPUNERE DE MOTIVE
la proiectul de LEGE
privind stabilirea unor măsuri pentru derularea Programului național de dezvoltare locală

Programul național de dezvoltare locală aprobat prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 28/2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 230 din 22 aprilie 2013, aprobată prin Legea nr. 89/2015, cu modificările și completările ulterioare.

Programul național de dezvoltare locală (PNDL) este compus din următoarele subprograme:

- a) Subprogramul "Modernizarea satului românesc";
- b) Subprogramul "Regenerarea urbană a municipiilor și orașelor";
- c) Subprogramul "Infrastructură la nivel județean".

Beneficiarii acestui program sunt unitățile administrativ-teritoriale reprezentate de autoritățile administrației publice locale, respectiv comunele, municipiile, inclusiv subdiviziunile administrativ-teritoriale ale acestora, și orașele, inclusiv pentru satele componente ale acestora, județele, precum și unitățile administrativ-teritoriale membre ale asociațiilor de dezvoltare intercomunitară, constituite în condițiile legii, pentru investițiile realizate prin asociațiile de dezvoltare intercomunitară.

Prin O.U.G. nr. 6/2017 pentru modificarea și completarea unor acte normative, precum și pentru stabilirea unor măsuri privind realizarea investițiilor finanțate din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare, s-a instituit etapa a II-a a Programului Național de Dezvoltare Locală, iar obiectivele de investiții din perioadele de programare 2015-2018 și 2016-2019 au devenit etapa I a Programului Național de Dezvoltare Locală.

Potrivit prevederilor O.U.G. nr. 28/2013, cu modificările și completările ulterioare, pentru finanțarea obiectivelor de investiții prin Programul Național de Dezvoltare Locală se încheie contracte de finanțare cu beneficiarii pe o perioadă de 4 ani, cu posibilitatea prelungirii cu o perioadă de până la 2 ani. Întrucât la expirarea duratei inițiale de 6 ani, incluzând prelungirea cu 2 ani, au existat beneficiari care s-au aflat, din diverse cauze obiective, în imposibilitatea finalizării obiectivelor de investiții în termenul contractual, durata celor două etape ale programului și ale contractelor de finanțare a fost prelungită prin acte succesive (OUG nr. 214/2020, OUG nr. 93/2021, OG nr. 28/2022, OG nr. 34/2024), astfel încât situația celor două etape ale programului este:

- PNDL etapa I 2015-2026;
- PNDL etapa I 2016-2027;
- PNDL etapa a II-a 2017-2026.

În acest moment, sunt în curs de finalizare un număr de 1950 obiective de investiții, din care 511 incluse în etapa I și 1439 în etapa a II-a. La nivel de program procentul obiectivelor nefinalizate este de 16,97 %, respectiv de 11,50% în cadrul PNDL I și de 20,43% în cadrul PNDL II. Din cele 511 obiective de investiții nefinalizate, incluse în etapa I, un număr de 358 obiective de investiții sunt incluse în perioada de programare 2015-2026, durata contractelor de finanțare expirând la 31 decembrie 2026.

Se estimează că până la finalul anului 2026 se vor finaliza cel puțin o treime din totalul obiectivelor de investiții nefinalizate.

Din informațiile furnizate de beneficiarii PNDL, printre cauzele principale care au determinat întârzierea finalizării lucrărilor pentru obiectivele incluse în program se numără: litigiile având ca obiect derularea acestora, inclusiv cele având ca obiect sume reținute prin decizii ale organelor de control; falimentul sau insolvența societăților de construcții; dificultățile întâmpinate în ultimii ani, generate de creșterea prețurilor în domeniu și creșterea succesivă a salariului minim brut în domeniul construcțiilor; pandemia Covid; reglementări și normative tehnice noi ce au impus refacerea documentațiilor și reluarea procedurilor de avizare și aprobare; exproprii; apariția unor degradări generate de alunecări de teren, fapt ce a impus necesitatea remedierii acestora din surse proprii ale beneficiarilor, în vederea finalizării drumurilor prin PNDL; imposibilitatea obținerii acordului de mediu, fiind identificate probleme privind suprapunerea investițiilor în Situl Natura 2000 – după remedierea problemelor și obținerea acordului de mediu beneficiarul trebuie să demareze procedurile în vederea realizării Planului Urbanistic Zonal, și ulterior să obțină celorlalte avize necesare autorizării lucrărilor etc.

Nefinalizarea obiectivelor de investiții prin transmiterea la Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației a proceselor-verbale de recepție la terminarea lucrărilor în termenul contractelor de finanțare atrage obligativitatea din partea beneficiarilor Programului de a restitui întreaga sumă transferată de la bugetul de stat prin Program pentru realizarea respectivului obiectiv de investiții, punând și mai mult în dificultate autoritățile administrației publice locale. Astfel, este mult mai corectă și mai eficientă economic abordarea problemelor întâmpinate de beneficiari prin acordarea unei perioade pentru finalizarea obiectivelor de investiții, prelungind în acest sens durata contractelor de finanțare, decât inițierea procedurilor legale pentru recuperarea sumelor acordate de la bugetul de stat, inclusiv a accesoriilor aferente, și punerea beneficiarilor în imposibilitatea finalizării obiectivelor din surse proprii sau surse atrase, cu consecința blocării șantierelor și sistării investițiilor pe un termen nedeterminat, provocând întârzieri în dezvoltarea/modernizarea infrastructurii necesare dezvoltării comunităților locale. Sumele transferate de la bugetul de stat pentru obiectivele de investiții nefinalizate și care trebuie recuperate în cazul nefinalizării obiectivelor în termenul contractual sunt în cuantum de 10.861.718.965 lei, în timp ce restul de decontat este de 2.134.095.405 lei.

Pentru contractele în vigoare la data solicitării, din perioadele de programare 2015-2026, 2016-2027 și 2017-2026, în situația în care cu cel mult 3 luni anterior expirării duratei contractului de finanțare, beneficiarii programului nu au finalizat obiectivele de investiții, aceștia au posibilitatea de a solicita Ministerului Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației prelungirea valabilității contractelor de finanțare cu o perioadă de până la 2 ani.

În vederea punerii în aplicare a dispozițiilor de mai sus, Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației va modifica în mod corespunzător ordinele ministrului dezvoltării, lucrărilor publice și administrației prin care sunt aprobate listele obiectivelor propuse spre finanțare prin Programul Național de Dezvoltare Locală și contractele de finanțare aferente acestora, aflate în derulare la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe, în condițiile legii.

Inițiator:

Cseke Attila Zoltán
Senator UDMR